

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
A. Jakšto g. 4/9
01105 Vilnius

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2013 m. liepos 15 d. Nr. 9-35
Vilnius

Mes atlikome Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams per 2012 metus auditą.

Vadovybės atsakomybė

Aplinkos ministras arba jo įgaliotas administracijos vadovas yra atsakingas už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, bei Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei efektyvią vidaus kontrolę.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę dėl Aplinkos ministerijos konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kuriuose nurodyta auditą planuoti ir atlikti taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių tinkamo ir teisingo pateikimo bei dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Audito metu

surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme ministerijos apskaitos sistemos, konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių parengimo ir pateikimo bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimus. Manome, kad surinkti audito įrodymai suteikia pakankamą pagrindą auditoriaus nuomonei pareikšti.

Sąlyginės nuomonės dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pagrindas

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Aplinkos apsaugos agentūra, Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejus, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai pavaldžios Pajūrio regioninio ir Žemaitijos nacionalinio parkų direkcijos) užregistravo ne visą turtą arba jį užregistravo netinkamose sąskaitose, nenurašė iš apskaitos registrų nugriautų statinių, nepagrįstai apskaičiavo kultūros vertybėmis pripažintų statinių nuvertėjimą, ne visas kilnojamąsias kultūros vertybes (ekspوناتus) įvertino tikrąja verte. Todėl ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Finansinės būklės ataskaitos pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsniuose „Programinė įranga ir jos licencijos“ (A.I.2 eil.), „Nebaigti projektai ir išankstiniai mokėjimai“ (A.I.4 eil.), „Nekilnojamosios kultūros vertybės“ (A.II.4 eil.) nurodytos atitinkamai apie 124,0 tūkst. Lt, 1 848,5 tūkst. Lt ir 59,0 tūkst. Lt mažesnės balansinės vertės, o straipsniuose „Pastatai“ (A.II.2 eil.), „Baldai ir biuro įranga“ (A.II.4 eil.), „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ (A.II.4 eil.) – atitinkamai 68,9 tūkst. Lt, apie 140 tūkst. Lt ir 8,5 tūkst. Lt didesnės balansinės vertės. Straipsnyje „Kilnojamosios kultūros vertybės“ (A.II.7 eil.) nurodyto turto balansinė vertė (1 044,27 tūkst. Lt) yra sumažinta, nes 213,2 tūkst. eksponatų yra įvertinta ne tikrąja, o simboline vieno lito verte. Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsniuose „Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos“ (B.II eil.) ir „Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos“ (B.VIII eil.), „Kitų paslaugų sąnaudos“ (B.XIII eil.) nurodytos atitinkamai 6 tūkst. Lt, 59 tūkst. Lt ir 1 820,3 tūkst. Lt didesnės sąnaudos (žr. ataskaitos 1.1.1 skirsnį, 7–9 psl.).

Ministerija dalį ilgalaikio finansinio turto (ilgalaikes gautinas sumas) užregistravo ir Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis nurodė ne amortizuota, o įsigijimo savikaina, todėl negalime patvirtinti, kad ataskaitinio laikotarpio pabaigoje straipsnyje „Ilgalaikis finansinis turtas“ (A.III eil.) nurodyta 511 900,3 tūkst. Lt suma (iš 1 042 882,7 tūkst. Lt) yra teisinga (žr. ataskaitos 1.1.2 skirsnį, 9–11 psl.).

Ministerija nematerialiojo turto požymių turinčius Kioto vienetus ir apyvartinius taršos leidimus užregistravo atsargoms registruoti skirtoje sąskaitoje pagal Buhalterinės apskaitos vadove nustatytus, nesuderintus su Finansų ministerija principus, todėl negalime patvirtinti, kad ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Finansinės būklės ataskaitos pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnyje „Pagaminta produkcija, atsargos, skirtos parduoti (perduoti)“ (C.I.4 eil.) nurodyta

150 835,7 tūkst. Lt suma (iš 152 324,4 tūkst. Lt) yra teisinga (žr. ataskaitos 1.1.5 skirsnį, 13–14 psl.).

Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos geologijos tarnyba taikė netinkamą metodą mineralinių išteklių balansinei vertei nustatyti, todėl negalime patvirtinti, kad ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Finansinės būklės ataskaitos pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnyje „Mineraliniai ištekliai ir kitas ilgalaikis turtas“ (A.IV eil.) nurodyta 63 759 571,0 tūkst. Lt suma ir Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnyje „Kitų paslaugų sąnaudos“ (B.XIII eil.) nurodyta 59 229,0 tūkst. Lt suma yra teisingos (žr. ataskaitos 1.1.3 skirsnį, 11–12 psl.).

Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos zoologijos sodas neregistravo biologinio turto tikrosios vertės pokyčių, Kurtuvėnų regioninio parko direkcija (ji pavaldi ministerijai pavaldžiai Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai) neskaičiavo įsigijimo verte užregistruoto biologinio turto nuvertėjimo nuostolių ir aiškinamajame rašte nepaaiškino, kodėl biologinio turto negalima patikimai įvertinti tikrąja verte. Todėl negalime patvirtinti, kad ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Finansinės būklės ataskaitos pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnyje „Biologinis turtas“ (B. eil.) nurodyto turto balansinė vertė – 527,2 tūkst. Lt (iš 576,24 tūkst. Lt) yra teisinga (žr. ataskaitos 1.1.4 skirsnį, 12–13 psl.).

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra, Generalinė miškų urėdija) netinkamai registravo išankstinių mokėjimų, sąnaudų ūkines operacijas, neteisingam finansavimo šaltiniui priskyrė kontroliuojamų subjektų gautų dotacijų sumas, todėl ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Finansinės būklės ataskaitos pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsniuose „Išankstiniai mokėjimai“ (C.II eil.) ir „Tiekėjams mokėtinos sumos“ (E.II.9 eil.) nurodytos balansinės vertės sumažintos 43,8 tūkst. Lt sumomis. Straipsnyje „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“ (D.I eil.) nurodytos 33 552,7 tūkst. Lt sumos (iš 536 961,14 tūkst. Lt) teisingumo patvirtinti negalime. Taip pat negalime patvirtinti Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsniuose „Pagrindinės veiklos pajamos iš valstybės biudžeto“ (A.I.1 eil.), „Finansavimo sąnaudos“ (B.XII eil.), „Kitų paslaugų sąnaudos“ (B.XIII eil.) nurodytų sumų – atitinkamai 323,8 tūkst. Lt, 71,4 tūkst. Lt ir 173,8 tūkst. Lt – teisingumo (žr. ataskaitos 1.1.6 skirsnį, 14–15 psl.).

Ministerija, nesilaikydama viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų reikalavimų, 2012 m. finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte pateikė neišsamią informaciją apie atsargų, pajamų apskaitos principus, nepateikė informacijos apie kiekvienos nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto grupės naudingo tarnavimo laiką, biologinio turto įvertinimą, nepaaiškino reikšmingų pasikeitimų tarp finansinių ataskaitų straipsnių, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, priežasčių ir kt. (žr. ataskaitos 1.1.7 skirsnį, 15–16 psl.).

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Aplinkos ministerijos 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų 2012 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2012 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Sąlyginės nuomonės dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pagrindas

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos (Aplinkos projektų valdymo agentūra, Generalinė miškų urėdija, Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra, Lietuvos geologijos tarnyba) dalį biudžeto asignavimų suplanavo, naudojo ir patirtų išlaidų apskaitą tvarkė nesilaikydamos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos reikalavimų. Todėl Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) nurodyta kasinių išlaidų dalis – 517 574,7 tūkst. Lt (iš 836 342,6 tūkst. Lt) neparodo tikros išlaidų ekonominės paskirties (žr. ataskaitos 2 skyrių, 16–17 psl. ir 3.2 poskyrį, 18–19 psl.).

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Aplinkos ministerijos 2012 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Sąlyginės nuomonės dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pagrindas

Ministerijai pavaldi įstaiga Aplinkos apsaugos agentūra pirkė prekių už 95,4 tūkst. Lt netaikydama nė vieno iš Viešųjų pirkimų įstatyme nurodytų pirkimo būdų (žr. ataskaitos 3.1 poskyrį, 18 psl.).

Ministerija kitiems subjektams (penkioms mokslo įstaigoms, teikiančioms duomenis apie išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį) suplanavo ir skyrė 181,4 tūkst. Lt nesilaikydama Biudžeto sandaros įstatymo ir Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių reikalavimų (žr. ataskaitos 3.2 poskyrį, 18–19 psl.).

Nesivadovauta Biudžeto sandaros įstatymu, nes:

– ministerija iš investiciniam projektui vykdyti skirtos 192,4 tūkst. Lt sumos dalį panaudojo neteisėtai ir nerezultatyviai, pirkdama informacinės sistemos kūrimo metodinių reikalavimų neatitinkančią techninę specifikaciją, taip pat galimybių studiją, kuri pagal teisės aktų reikalavimus negalėjo būti perkama jau įsteigus informacinę sistemą (žr. ataskaitos 3.3 poskyrį, 20–21 psl.);

– ministerija Aplinkos apsaugos rėmimo programai vykdyti skirtus 142,6 tūkst. Lt panaudojo ne šios programos tikslams, sumokėdama už Specialiosios klimato kaitos programos priemones (žr. ataskaitos 3.5 poskyrį, 22–23 psl.);

– ministerijai pavaldžios įstaigos (Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Valstybinė miškų tarnyba, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija) iš biudžetiniams metams skirtų asignavimų 97,4 tūkst. Lt panaudojo kitiems metams tenkantiems socialinio draudimo ir gyventojų pajamų mokesčiams, nario mokesčiui tarptautinei organizacijai, taip pat komunalinių ir kitų paslaugų teikėjams už jų nesuteiktas paslaugas apmokėti (žr. ataskaitos 3.4 poskyrį, 21–22 psl.).

Teismui pripažinus neteisėtu Aplinkos ministerijai pavaldžios įstaigos Lietuvos zoologijos sodo direktoriaus atleidimą iš einamų pareigų, 13 832,94 Lt valstybės biudžeto asignavimų panaudota darbo užmokesčiui už priverstinės pravaikštos laiką ir kitoms susijusioms išmokoms sumokėti, o ne Bendrosios aplinkos politikos įgyvendinimo koordinavimo programai vykdyti (žr. ataskaitos 3.6 poskyrį, 24–25 psl.).

Sąlyginė nuomonė dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Aplinkos ministerija ir jai pavaldžios įstaigos visais reikšmingais atžvilgiais 2012 metais valstybės lėšas ir turtą valdė, naudojo, disponavo jais teisėtai ir naudojo įstatymų nustatytiems tikslams.

Valstybinio audito išvadą pateikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridėdame audituotų Aplinkos ministerijos konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių kopijas.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

2-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Rita Aniukštytė